

Länsstyrelsen
Örebro län

Miljöprövningsdelegationen

Beslut

Datum
2018-10-19

Diarienummer
551-766-2018
Anläggningsnummer
80-90-012

Hagifa AB
Binninge
716 91 FJUGESTA

h.agartsson@telia.com

Tillstånd till slaktkycklingproduktion, Lekebergs kommun

Kod enligt miljöprövningsförordningen (2013:251): 1.10 i B
Verksamhet enligt 1 kap. 2 § industriutsläppsförordningen (2013:250)

Beslut

Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen i Örebro län lämnar med stöd av 9 kap. miljöbalken Hagifa AB (bolaget), 556394-8875, tillstånd till fortsatt och utökad anläggning för djurhållning omfattande högst 200 000 platser för fjäderfä på fastigheten Velanda 1:23 i Lekebergs kommun.

Miljöprövningsdelegationen godkänner miljökonsekvensbeskrivningen.

Villkor

1. Om inte annat följer av övriga villkor ska verksamheten bedrivas i huvudsak i enlighet med vad bolaget har angett i ansökningshandlingarna och i övrigt åtagit sig i ärendet.
2. Hantering av organiska gödselmedel och fodermedel ska ske på ett sådant sätt att läckage och spill till omgivningen förebyggs och begränsas och så att olägenheter inte uppkommer för närboende. Om eventuellt spill uppstår ska detta tas om hand omedelbart.
3. För att begränsa avgången av ammoniak ska lagring av fastgödsel ske på tät platta och under tak eller annan likvärdig tät täckning, som förhindrar uppfuktning och minskar vindpåverkan. Under en period av tre år från det att tillståndet tagits i anspråk, medges undantag från kravet på tak eller annan likvärdig tät täckning, för idag befintliga lagringsplatser där detta saknas.
4. Markkartering ska göras minst en gång vart tionde år. En växtnärbalans avseende kväve och fosfor ska upprättas för verksamheten minst en gång vart tredje år.

2018-10-19

551-766-2018

5. Spridning av organiska gödselmedel ska ske enligt en årligen upprättad gödslingsplan grundad på aktuell markkartering och anpassas till grödans behov för växtsäsongen.
6. Vid spridning av organiska gödselmedel ska hänsyn tas till rådande och förväntade väderleksförhållanden, så att risken för näringsläckage och luktolägenheter begränsas. Spridningen ska ske under så få och koncentrerade perioder som möjligt.
7. Organiska gödselmedel ska myllas eller brukas ned snarast möjligt dock senast inom 12 timmar efter spridning, såvida inte spridning sker i växande gröda.
8. Spridning av stallgödsel får inte ske närmare vattentäkt än 50 m.
9. Längs vattendrag, vattenförande diken och öppna vattenytor ska det finnas ständigt bevuxna skyddszoner. Zonens bredd ska anpassas efter risken för vindavdrift och ytavrinning från fältet, men bredden ska vara minst 5,5 meter. Skyddszonerna ska vara ogödslade och får inte besprutas med kemiska bekämpningsmedel.
10. Skriftliga avtal ska upprättas för hantering av stallgödsel som inte ska spridas på mark som bolaget äger eller arrenderar (egen spridningsareal). Den egna spridningsarealen samt den spridningsarealen som de skriftliga avtalen omfattar ska minst motsvara det totala behovet av spridningsareal för den mängd stallgödsel som djurhållningen ger upphov till.
11. Innan förändringar i gödselhanteringen sker ska information lämnas till tillsynsmyndigheten.
12. Djurstallarna ska skötas på ett sådant sätt att avgången av ammoniak förebyggs och begränsas.
13. Tvätt- och spolvatten från rengöring av stallbyggnader ska samlas upp i tät behållare för omhändertagande.
14. Kemiska produkter och farligt avfall ska hanteras så att spill och läckage inte kan nå avlopp och så att förorening av mark, yt- och grundvatten undviks. Ämnen som kan avdunsta ska förvaras så att risken för avdunstning minimeras.

Lagring av flytande kemiska produkter och flytande farligt avfall ska ske på tät invallad yta eller med motsvarande typ av säkerhetssystem för uppsamling av vätska. Uppsamlingsvolymen ska motsvara minst den största enskilda behållarens volym plus 10 % av volymen av övriga behållare inom samma invallning. Behållare ska skyddas mot påkörning och vid förvaring utomhus

2018-10-19

551-766-2018

ska invallningen vara skyddad mot nederbörd. Avsteg från detta villkor kan medges av tillsynsmyndigheten för viss produkt om bolaget genom riskanalys visat att villkoret inte behövs eller är onödigt strängt med avseende på riskerna för den yttre miljön. Riskanalysen ska utföras med en vedertagen metod. Den som utför analysen ska ha erfarenhet av sådana analyser.

15. Buller från verksamheten får inte ge upphov till högre ekvivalent ljudnivå utomhus vid bostäder än:

50 dB(A) vardagar utom lördagar	kl. 06.00–18.00
45 dB(A) lördagar, söndagar och helgdagar	kl. 06.00–18.00
45 dB(A) kvällstid	kl. 18.00–22.00
40 dB(A) nattetid	kl. 22.00–06.00

Momentana ljud mellan klockan 22.00 – 06.00 får, vid bostäder, högst uppgå till 55 dB(A).

Kontroll ska minst ske så snart det skett förändringar i verksamheten som kan medföra ökade bullernivåer eller annars efter beslut av tillsynsmyndigheten. Kontroll ska ske med hjälp av närfältsmätningar och beräkningar alternativt immissionsmätningar. Mätning och beräkning av ekvivalent ljudnivå ska utföras för den tid då den bullrande verksamheten pågår. Mätning/beräkning ska avse den/de bostäder som är mest exponerade av buller från verksamheten.

16. Om djurhållningen upphör på fastigheten ska detta meddelas i god tid till tillsynsmyndigheten.

Delegationer

Miljöprövningsdelegationen överlåter med stöd av 22 kap. 25 § tredje stycket miljöbalken åt tillsynsmyndigheten att vid behov besluta om ytterligare villkor för åtgärder för att begränsa störande lukt vid närliggande bostäder på grund av gödselspridningen (villkor 6).

Ianspråktagande

Tillståndet får tas i anspråk när det har vunnit laga kraft.

Igångsättningstid

Den med tillståndet avsedda utökade verksamheten ska ha satts igång senast tre (3) år efter det att detta beslut vunnit laga kraft annars förfaller tillståndet i denna del.

Tillsynsmyndigheten ska meddelas när verksamheten sätts igång.

Återkallelse av tidigare beslut

När detta tillstånd tas i anspråk upphör tidigare meddelat tillstånd att gälla.

2018-10-19

551-766-2018

Kungörelsedelgivning

Kungörelse om detta beslut införs inom 10 dagar från datum för beslutet i Post- och Inrikes Tidningar samt i ortstidningarna Nerikes Allehanda och Läns-Posten. Beslutet hålls tillgängligt på kommunhuset i Fjugesta, Lekebergs kommun till och med den 23 november 2018.

Beskrivning av ärendet

Bakgrund

Bolaget har lämnat in en ansökan på grund av utökning av verksamheten med en ny stallbyggnad.

Tidigare beslut

Länsstyrelsen lämnade den 15 november 1991 tillstånd enligt miljöskyddslagen till anläggande av kycklingstall med plats för 40 000 slaktkycklingar på fastigheten Heberg 1:1 (idag Velandå 1:23) i Lekebergs kommun (dnr 244-5561-91).

Samråd

Samråd har skett med Länsstyrelsen, tillsynsmyndigheten Sydnärkes miljönämnd och med de enskilda som har antagits bli särskilt berörda av verksamheten. Samrådet har skett genom möte med myndigheter samt direktinformation per post.

Länsstyrelsen har den 16 januari 2018 beslutat att den planerade verksamheten inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan.

Under samrådsförfarandet har enligt bolagets samrådsredogörelse följande framkommit:

En fastighetsägare är orolig för att utökad verksamhet ska sänka värdet på dennes fastighet. En annan närboende är orolig för bullerstörningar av ökad trafik. Vid samrådet med länsstyrelsen och kommunen diskuterades täckning av gödselplatta.

Ärendets handläggning

Ansökan med miljökonsekvensbeskrivning kom in till Miljöprövningsdelegationen den 5 februari 2018. Ansökan har kungjorts i ortstidningarna Nerikes Allehanda och har remitterats till Sydnärkes miljönämnd. Yttranden har kommit in från Sydnärkes miljönämnd och Länsstyrelsen. Bolaget har fått tillfälle att bemöta yttrandena.

Ansökan med miljökonsekvensbeskrivning

Yrkanden

2018-10-19

551-766-2018

Bolaget yrkar om tillstånd för utökad verksamhet med uppfödning av slaktkyckling på fastighet Velanda 1:23 i Lekebergs kommun, omfattande max 200 000 platser för slaktkyckling.

Förslag till villkor

- Desinfektionsmedel ska förvaras väl uppmärkt och inom invallat område. Invallningen ska dimensioneras så att den rymmer största behållarens volym plus minst 10 % av övrig lagrad volym.
- Vid spridning av stallgödsel på öppen jord ska nedmyllning av gödseln ske inom 12 timmar
- Spridning av stallgödsel ska ske under så koncentrerade tidsperioder som möjligt.
- Spridning av stallgödsel får inte ske närmare än 50 m från dricksvattentäkt.

Bolagets beskrivning av verksamheten

Verksamheten ligger vid Heberg, ca 3 km sydväst om Fjugesta. Djurhållning har bedrivits på platsen sedan 1950-talet. Nuvarande verksamhet omfattar uppfödning av slaktkyckling i ett stall om 2 000 m³. Gällande tillstånd omfattar djurhållning om 40 000 platser för slaktkyckling. Bolaget planerar att bygga ut verksamheten med en ny stallbyggnad (6 000 m³) i närheten av det befintliga stallet. Efter utbyggnaden kommer antalet djurplatser att vara max 200 000 stycken, motsvarande 1 000 djurenheter. Det finns 12 bostäder inom 500 meter från anläggningen.

Gödseln kommer att hanteras som ströbäddsgödsel och bolaget bedömer att det finns god tillgång på spridningsareal i närområdet. Bolaget har egen areal på ca 150 ha åker och har tecknat kontrakt på 400 ha spridningsareal hos en granngård. Bolaget räknar med att kunna avsätta all gödsel som produceras kan avsättas hos växtodlingsföretag inom en radie av 1 mil.

Miljökonsekvensbeskrivning

Bolaget har i samband med ansökan upprättat en miljökonsekvensbeskrivning. Av denna framgår sammanfattningsvis följande:

Omgivningen Heberg är utpräglad landsbygd och omfattas inte av detaljplaner eller områdesbestämmelser. De berörda markerna vid Heberg avvattnas mot Svartån vidare till Hjälmarens och Östersjön. För den närmast berörda sträckan av vattenförekomsten Svartån är klassningen god ekologisk status och uppnår ej godkänd status enligt VISS.

Inom kycklingproduktionen används tvättmedel och desinfektionsmedel. Tvätt och desinfektion av stallen görs mellan varje uppfödningssomgång. Kemikalier inom växtodlingen är i form av oljor och växtskyddsmedel. Bekämpningsmedel förvaras i separat låst utrymme.

2018-10-19

551-766-2018

Transporter omfattar foderleveranser, periodvisa inleveranser av småkycklingar och utleveranser av djur till slakt samt periodvisa transporter av gödsel.

Transporterna sker för det mesta dagtid. Infartsvägen från allmän väg till det nya stallet får en delvis ny dragning för att undvika att trafiken går alldeles intill den bostadstomt som ligger närmast stallen.

Dagens stall värms upp via en flispanna. Bolaget planerar att installera en ny och större biobrännspanna. Det nya stallet kommer ha god isolering för att minimera behovet av tillsatsvärme.

Bolagets erfarenhet från nuvarande produktion är att det kommer produceras ca 2 000 m³ fastgödsel/år efter utbyggnaden. Bolaget bedömer att det kommer behövas ett lagerutrymme om ca 1 700 m³ för gödseln för att uppfylla kravet om 10 månaders lagringskapacitet. Bolaget bedömer att om Jordbruksverkets tabellvärden används överskattas gödselmängden samt lagringsbehovet. Gödseln kommer att lagras på gödselplattor på tre fastigheter, Högen 1:4 (Lövsta), Binninge 2:1 (Binninge) och Kvistbro Prästgård 1:1 (Härvesta) i Lekebergs kommun.

Gödseln kommer att lagras högt uppstaplad på tät gödselplatta utan täckning. Bolaget ser täckning som en tveksam prioritering av resurser. Bolaget hänvisar till en studie från 2007 som visar på det finns situationer där lagring av kycklinggödsel under bara himmel kan betyda att det blir en lägre ammoniakavgång än om gödseln lagras under tak. Det är många olika parametrar som påverkar ammoniakavgången som lufttemperatur, temperatur och vattenhalt i gödseln. När gödseln utsätts för nederbörd får gödselhögen en skyddande skorpa, vilken motverkar ammoniakavgången från gödselhögen. Bolaget ser inte att det finns någon teknisk lösning för att täcka gödsel som har potential att göra både nytta och fungera rent praktiskt. Kostnaden för att bygga ett tak är ca 1 000 kr/m² lagringsyta, vid Binninge skulle kostnaden därmed bli ca 400 000 kronor.

Enligt bolagets stallbalansberäkning kommer gödseln omfatta ett växtnäringsinnehåll på totalt ca 12,8 ton fosfor och ca 24,7 ton kalium. Kväve beräknas vid vårspridning till ca 15 kg per ton gödsel. Bolaget anser att det är bättre att arbeta med en kombination av stallbalansberäkningar och N-sensorteknik för att styra kvävegödslingen. Bolaget anser därför att det inte finns några relevanta skäl att göra återkommande analys av kycklinggödsel för ett enskilt företag med kycklinguppfödning. Behovet av spridningsareal för gödseln beräknas till ca 580 ha och bolaget har dels egen mark (150 ha) samt spridningsavtal (450 ha).

Lokala punktutsläpp sker av ammoniak via ventilationen och kommer i huvudsak belasta produktiv och relativt okänslig åker/skogs-mark nordost om gården. Utsläppet beräknas till ca 7,1 ton per år. Bolaget bedömer att det inte kommer bli några frekventa luktproblem till följd av ytterligare ett stall. Förhärskande vindriktning är sydvästlig vind.

2018-10-19

551-766-2018

Lukt kommer att kännas i samband med utgödsling och spridning i fält. Gödselhanteringen, med tillhörande luktstörningar beräknas ske under koncentrerade perioder. Gödselhögarna på gödselplattorna kommer ha en naturlig ytskorpa som minskar avgången av ammoniak till luft. Vid spridning av stallgödsel på öppen jord sker snabb nedmyllning.

Verksamheten medför inte några punktutsläpp till vatten. Tvättvatten från stallen leds till en separat uppsamlingsbrunn och beräknas till 950 m³. Dagvatten från området kring stallen, liksom regnvatten från taken, kommer samlas ihop och ledas ut till en närbelägen våtmark. Från våtmarken kommer vattnet sedan att rinna vidare till ett närbeläget öppet dike. Spolplatta för maskintvätt finns vid Binninge.

Bolagets bedömning är att det inte finns behov av några speciella bullerbegränsande åtgärder, då verksamheten inte avger något buller i största allmänhet.

Det kommer gå åt ca 30-40 m³ dricksvatten per dygn och vattnet tas från egna djupborrade brunnar. Bolaget bedömer att uttaget kan ske utan negativ påverkan på omkringliggande vattentäkter eller grundvattenförekomster.

Yttranden

Sydnärkes miljönämnd

Nämnden bedömer att verksamhetens ansökan och MKB kan godkännas. Hanteringen av foder eventuellt innehållande koccistatika ska förvaras på särskild angiven plats inomhus. Förslag till statusrapport och kommande periodiska kontroller för mark och vatten inlämnas i enlighet med gällande lagstiftning. Följande parametrar för provtagning föreslås: svavel, alifater, aromater och mikrobiologiska parametrar i vatten i enlighet med LIVS 2017:2.

Länsstyrelsen

Länsstyrelsen tillstyrker att tillstånd ges för utökad slaktkycklingproduktion på fastighet Velanda 1:23 i Lekebergs kommun. Länsstyrelsen föreslår att följande villkor ska gälla för verksamheten:

Allmänt

1. Om inte annat följer av övriga villkor ska verksamheten bedrivas i huvudsak i enlighet med vad bolaget har angett i ansökningshandlingarna och i övrigt åtagit sig i ärendet.

Gödselhantering m.m

2. Hantering av organiska gödselmedel och fodermedel ska ske på ett sådant sätt att läckage och spill till omgivningen förebyggs och begränsas och så att

2018-10-19

551-766-2018

olägenheter inte uppkommer för närboende. Om eventuellt spill uppstår ska detta tas om hand omedelbart.

3. För att begränsa avgången av ammoniak ska lagring av fastgödsel ske på tät platta och under tak eller annan likvärdig tät täckning, som förhindrar uppfuktning och minskar vindpåverkan.
4. Markkartering ska göras minst en gång vart tionde år. En växtnärbalans avseende kväve och fosfor ska upprättas för verksamheten minst en gång vart tredje år.
5. Spridning av organiska gödselmedel ska ske enligt en årligen upprättad gödslingsplan grundad på aktuell markkartering, grödornas behov och aktuell gödselanalys.
6. Vid spridning av organiska gödselmedel ska hänsyn tas till rådande och förväntade väderleksförhållanden, så att risken för näringsläckage och luktolägenheter begränsas. Spridningen ska ske under så få och koncentrerade perioder som möjligt.
7. Spridning av stallgödsel får inte ske närmare vattentäkt än 50 m.
8. Längs vattendrag, vattenförande diken och öppna vattenytor ska det finnas ständigt bevuxna skyddszoner. Zonens bredd ska anpassas efter risken för vindavdrift och ytavrinning från fältet, men bredden ska vara minst 5,5 meter. Skyddszonerna ska vara ogödslade och får inte besprutas med kemiska bekämpningsmedel.
9. Organiska gödselmedel ska myllas eller brukas ned snarast möjligt dock senast inom 12 timmar efter spridning, såvida inte spridning sker i växande gröda.
10. Skriftliga avtal ska upprättas för hantering av stallgödsel som inte ska spridas på mark som bolaget äger eller arrenderar (egen spridningsareal). Den egna spridningsarealen samt den spridningsarealen som de skriftliga avtalen omfattar ska minst motsvara det totala behovet av spridningsareal för den mängd stallgödsel som djurhållningen ger upphov till.
11. Innan förändringar i gödselhanteringen sker ska information lämnas till tillsynsmyndigheten.

Utsläpp till luft

12. Djurstallarna ska skötas på ett sådant sätt att avgången av ammoniak förebyggs och begränsas.

Utsläpp till vatten

13. Tvätt- och spolvatten från rengöring av stallbyggnader ska samlas upp i tät behållare för omhändertagande.

Kemikaliehantering

14. Kemiska produkter och farligt avfall ska hanteras så att spill och läckage inte kan nå avlopp och så att förorening av mark, yt- och grundvatten undviks. Ämnen som kan avdunsta ska förvaras så att risken för avdunstning minimeras.
15. Lagring av flytande kemiska produkter och flytande farligt avfall ska ske på tät invallad yta eller med motsvarande typ av säkerhetssystem för uppsamling av vätska. Uppsamlingsvolymen ska motsvara minst den största enskilda behållarens volym plus 10 % av volymen av övriga behållare inom samma

2018-10-19

551-766-2018

invallning. Behållare ska skyddas mot påkörning och vid förvaring utomhus ska invallningen vara skyddad mot nederbörd. Avsteg från detta villkor kan medges av tillsynsmyndigheten för viss produkt om bolaget genom riskanalys visat att villkoret inte behövs eller är onödigt strängt med avseende på riskerna för den yttre miljön. Riskanalysen ska utföras med en vedertagen metod. Den som utför analysen ska ha erfarenhet av sådana analyser.

Buller

16. Buller från verksamheten får inte ge upphov till högre ekvivalent ljudnivå utomhus vid bostäder än:

50 dB(A) vardagar utom lördagar	kl. 07.00–18.00
45 dB(A) lördagar, söndagar och helgdagar	kl. 07.00–18.00
45 dB(A) kvällstid	kl. 18.00–22.00
40 dB(A) nattetid	kl. 22.00–07.00

Momentana ljud mellan klockan 22.00 – 07.00 får, vid bostäder, högst uppgå till 55 dB(A).

Kontroll ska minst ske så snart det skett förändringar i verksamheten som kan medföra ökade bullernivåer eller annars efter beslut av tillsynsmyndigheten. Kontroll ska ske med hjälp av närfältsmätningar och beräkningar alternativt immissionsmätningar. Mätning av buller och bestämning av ekvivalent ljudnivå dB(A) ska ske i enlighet med Naturvårdsverkets råd och riktlinjer.

Övrigt

17. Om djurhållningen upphör på fastigheten ska detta meddelas i god tid till tillsynsmyndigheten.

Länsstyrelsen bedömer sammanfattningsvis att de ovanstående villkoren är villkor som normalt ställs på denna typ av verksamhet. Bolaget har angett att det mest relevanta sättet är att lagra gödsel är på en tät gödselplatta utan tak och hänvisar till en engelsk studie från 2007. Länsstyrelsen bedömer utifrån BAT-slutsatserna för intensiv uppfödning av fjäderfä och gris att bästa tillgängliga teknik när det gäller lagringen av fastgödsel är att, förutom att lagra gödseln till hög höjd, är att på något sätt täcka gödseln. Det är viktigt att gödseln hålls så torr som möjligt och inte utsätts för vindpåverkan för att minimera ammoniakutsläpp. Jordbruksverket har 2005 gett ut informationsmaterialet Fjäderfägödsel- en värdefull resurs (nr 13 Jordbruksinformation) där det anges att ammoniakavgången från fast fjäderfägödsel kan bli stor under lagringstiden beroende på bland annat vattenhalt och temperatur. Länsstyrelsen anser därför att gödsellagringen ska täckas på något sätt.

Bolagets sammanfattande bemötande av yttranden

Länsstyrelsens yttrande:

Punkt 3: Bolaget ställer sig skeptiska till detta kostsamma krav, det är en dyr åtgärd i förhållande till nyttan. Bolaget menar att nyttan inte är så entydig och självklar som myndigheterna för närvarande har bilden av. Bolaget efterfrågar

2018-10-19

551-766-2018

därför en konkret information från myndigheten om hur man beräknar relationen mellan kostnad och nytta. Vilken är den faktiska kostnaden per kilo minskad ammoniakavgång som man tänker sig att åtgärden ger?

Punkt 4: Bolaget föreslår en annan formulering.

- Markkartering av spridningsarealen ska ske enligt Jordbruksverkets rekommendationer.

Jordbruksverkets nuvarande riktlinjer för markkartering är för närvarande föremål för en genomgripande översyn. Mycket talar för att det rekommenderade intervallet för markkartering kommer att förlängas till 15 år i situationer liknande den som föreligger vid denna verksamhet. Genom att det görs regelbundna växtnäringsbalanser minskar behovet av täta markkarteringar. Om villkoret knyts till Jordbruksverkets rekommendationer får man också en kontinuerlig uppdatering av villkoret utifrån nya rön och ny teknik. Ett alternativ till ovan föreslagna formulering är att ställa krav på markkartering minst vart 15:e år.

Punkt 5: Bolaget föreslår en annan formulering.

- Spridning av organiska gödselmedel ska ske enligt en årligen upprättad gödslingsplan grundad på aktuell markkartering och grödornas behov.

Gödselanalysen är inte ett särskilt användbart verktyg för att uppnå målet om god precision vid gödslingen. Mer tillförlitlig information om fosforinnehållet i gödseln fås via stallbalanserna, än via analyser. När det gäller precision i kvävegödslingen i fält är att arbeta med en begränsad grundgiva av organisk gödsel till fälten så att man senare under säsongen kan göra en väl avvägd kompletteringsgödsling i fälten med handelsgödsel. Det är kombinationen av en begränsad giva med organisk gödsel, i kombination med användandet av N-sensor för att mäta det verkliga, årsmånsberoende behovet av kväve i fältet det enskilda året som ger bäst precision i kvävegödslingen. Det är omodernt att vända sig till en gödselanalys för att planera kväve-gödslingen när det gäller den typ av fast organisk gödsel som kommer från kycklinguppfödningen.

Villkoret är även otydlig i sin nuvarande formulering- vad menas med aktuell gödselanalys? Räcker det med en analys vart 5:e år? Om man vill göra analyser för att ha som jämförelse till beräkningarna, så borde en analys med ett intervall på t ex vart 5:e år vara tillräckligt. Uppfödningen är mycket standardiserad, både när det gäller djurmateriale och foder.

Miljönämndens yttrande:

Bolaget ser inte att det finns något bärande skäl till krav på att lagra foder med kocciostatika inomhus. Bolaget ifrågasätter nämndens parametrar för provtagning.

Motivering till beslutet

Miljökonsekvensbeskrivning

Miljöprövningsdelegationen konstaterar att bolaget har genomfört samråd och upprättat en miljökonsekvensbeskrivning enligt bestämmelserna i 6 kap. miljöbalken. Miljöprövningsdelegationen finner att inlämnad miljökonsekvensbeskrivning uppfyller kraven och kan godkännas.

Statusrapport

Verksamheten är enligt 1 kap. 2 § industriutsläppsförordningen (2013:250), IUF, en industriutsläppsverksamhet. Enligt 1 kap. 23 § IUF ska den som bedriver en industriutsläppsverksamhet se till att det finns en statusrapport som bland annat redovisar de föroreningar som förekommer i mark och grundvatten inom det område där verksamheten bedrivs eller avses att bedrivs. En statusrapport krävs dock inte om risken är liten för att verksamheten medför föroreningsskada inom ett sådant område.

Miljöprövningsdelegationen gör ingen annan bedömning än bolaget avseende risken för föroreningsskada och behovet av en statusrapport. Utredningen har visat att risken är liten för att den beskrivna industriutsläppsverksamheten medför föroreningsskada och därmed behöver inte en statusrapport upprättas.

Tillåtlighet

Tillståndets omfattning

Verksamheten är tillståndspliktig enligt 2 kap. 1 § samt kod 1.10-i B i miljöprövningsförordning (2013:251). Koden innebär tillståndsplikt för ”anläggning för djurhållning med

1. mer än 40 000 platser för fjäderfän
2. mer än 2 000 platser för växande grisar som är tyngre än 30 kilogram och avsedda för produktion, eller
3. mer än 750 platser för sugor”

Industriutsläppsförordningen

Bolagets verksamhet omfattas av industriutsläppsförordningen (2013:250) enligt 1 kap. 2 §. Den 15 februari 2017 togs beslut av Europeiska kommissionen angående slutsatser om bästa tillgängliga teknik (BAT-slutsatser) för intensiv uppfödning av fjäderfä eller gris. Det innebär att Miljöprövningsdelegationen vid prövning av tillståndsvillkoren ska använda BAT-slutsatserna som referens. BAT-slutsatserna gäller parallellt med tillståndsvillkoren.

BAT-slutsatserna för intensiv uppfödning av fjäderfä eller gris innehåller generella krav på bästa tillgängliga teknik gällande till exempel uppfödning av fjäderfä och gris, uppsamling och lagring av gödsel och spridning av gödsel. Det är inte ett krav att göra precis som BAT-slutsatserna, men man ska använda sådan

2018-10-19

551-766-2018

teknik som uppnår likvärdig eller bättre miljöeffekt. Verksamhetsutövare ska redovisa i miljörapporten samt i en tillståndsansökan hur BAT-slutsatser uppfylls. BAT-slutsatserna för intensiv uppfödning av fjäderfä eller gris innehåller även utsläppsvärden för ammoniak per djurplats, så kallade BAT-AEL. Dessa utsläppsvärden är strikta krav vilket innebär att de inte får överskridas. Verksamheter som omfattas av kravet har fyra år på sig att minska ner sina ammoniakutsläpp så att BAT-AEL värdet uppnås.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att bolaget uppfyller bästa tillgängliga teknik enligt BAT-slutsatserna.

Val av plats

Enligt 2 kap. 6 § miljöbalken ska för verksamhet som tar i anspråk ett mark- eller vattenområde, väljas en plats som är lämplig med hänsyn till att ändamålet ska kunna uppnås med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön. Hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap. miljöbalken ska tillämpas i de fall som gäller ändrad användning av mark- eller vattenområden. Vidare får ett tillstånd inte ges i strid med en detaljplan eller områdesbestämmelse enligt plan- och bygglagen (2010:900).

Lokaliseringen av verksamheten till fastigheten Velanda 1:23 skulle få följande effekter för människors hälsa och miljön.

Verksamheten kommer framförallt att ge upphov till lukt, buller, utsläpp till vatten och luftsläpp av ammoniak.

Den nya stallbyggnaden ligger i anslutning till befintligt stall. Det finns flera bostäder inom 500 meter och även bostäder inom 100 meter från det nya stallet. Det har i ärendet inte framkommit att det funnits klagomål mot den befintliga verksamheten gällande exempelvis buller eller lukt. Vid samrådet har närmsta boende uttryckt oro för störningar från transporter. Bolaget kommer enligt ansökan anlägga en ny väg till det nya stallet vilket minskar risken för störningar för den närmsta fastigheten. I och med att verksamheten utökas kommer antalet transporter att öka, dock ska transporterna ske dagtid för mesta. Miljöprövningsdelegationen bedömer att antalet transporter är av begränsad omfattning och att de störningar som transporterna ger upphov till ligger på en acceptabel nivå.

Det kan uppstå luktstörningar vid den nya stallbyggnaden från ventilationen och gödselhanteringen. Den förhärskande vindriktningen är sydvästlig vind och inte not de närmaste bostäderna. Miljöprövningsdelegationen bedömer att eventuella luktstörningar vid ställen är tillfälliga och kan accepteras. Lukt uppstår framförallt vid gödselhantering och spridning.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att bolaget redovisat att tillräcklig lagringskapacitet kommer att finnas för den stallgödsel som uppkommer i

2018-10-19

551-766-2018

verksamheten. Bolaget har redovisat spridningsavtal och därmed att det finns tillgång till spridningsarealer.

Bolaget har uppgett att åtgången på vatten beräknas bli 30-40 m³ per dygn (10 000-14 000 m³ per år). Miljöprövningsdelegationen bedömer utifrån bolagets uppgifter att uttaget av grundvatten inte kommer att påverka allmänna eller enskilda intressen.

Bolaget kommer inte lagra gödsel vid den nya stallbyggnaden utan på tre andra jordbruksfastigheter på tät platta. Vid lagring av gödsel avgår ammoniak, vilken mängd som avgår beror på flera faktorer. Faktorer som lufttemperatur, vattenhalt och temperatur i gödseln är exempel på faktorer som påverkar avgången av ammoniak. Detta tas bland annat upp i "Fjäderfågödsel-en värdefull resurs" (Jordbruksinformation nr 13, 2005, Jordbruksverket). BAT-slutsatserna för intensiv uppfödning av fjäderfä och gris anger att bästa möjliga teknik är, utöver att minska förhållandet mellan fastgödselstackens avgivande yta och dess volym, täcka fastgödselstackar eller att lagra gödseln i en lada. Bolaget ser sammanfattningsmässigt inget behov av täckning av gödseln och hänvisar bland annat till en studie. Bolaget anger att en skorpa kommer bildas på gödseln som därmed minskar risken för avgång av ammoniak och att det därmed inte finns behov av täckning. Bolaget tar upp flera sätt att täcka gödseln men ser inget av alternativen som tänkbara av olika orsaker.

Enligt Miljöprövningsdelegationens bedömning är det viktigt att fastgödseln hålls torr och skyddad från vindpåverkan under lagringen för att minimera avgången av ammoniak. Detta innebär att täckning ska ske på något sätt och miljöprövningsdelegationen villkorar därför att bolaget ska täcka gödseln. Bolaget har redovisat att kostnaden för att bygga tak vid exempelvis den gödselplatta som finns vid Binninge kommer kosta ca 400 000 kronor. Miljöprövningsdelegationen konstaterar att bolaget redovisat kostnaden för tak, som av allt att döma är en av de dyraste åtgärderna för att uppnå en tät täckning. Miljöprövningsdelegationen bedömer att kostnaden för att få till stånd en tät täckning av något slag inte kan anses oskäligen. Tak eller annan tät täckning av fastgödsel från fjäderfä är ett vanligt förekommande villkor i tillstånd vid liknande anläggningar.

Miljöprövningsdelegationen anser att verksamheten är förenlig med bestämmelserna i 3 och 4 kap. miljöbalken om hushållning med mark och vatten. Enligt bestämmelserna ska en verksamhet gå att förena med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurser.

Miljöprövningsdelegationen konstaterar vidare att verksamhetsområdet inte omfattas av detaljplan eller andra områdesbestämmelser.

2018-10-19

551-766-2018

Samlad bedömning av lokalisering

Miljöprövningsdelegationen anser att den föreslagna lokaliseringen, med de försiktighetsmått, den hushållning med råvaror och energi samt de produktval som bolaget föreslagit, jämte ändamålsenliga villkor uppnår ändamålet med verksamheten med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön.

Miljö kvalitetsnormer

Av 2 kap. 7 § miljöbalken framgår att vid prövning av tillstånd för en verksamhet som bland annat kan antas på ett inte obetydligt sätt bidra till att en miljö kvalitetsnorm inte följs, får verksamheten tillåtas endast under vissa förutsättningar.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att bolagets verksamhet inte bidrar till att någon miljö kvalitetsnorm överträds.

Miljömål

Verksamheten bedöms inte motverka möjligheten att uppnå de nationella miljömålen.

Villkor

Allmänna villkoret (villkor 1)

Villkoret syftar till att binda bolaget vid de åtaganden som gjorts i ansökan och under ärendets handläggning. Det innebär att bolagets åtaganden och utfästelser blir bindande även om de inte kan kopplas till något specificerat villkor.

Hantering av gödsel och foder (villkor 2)

Spill av gödsel och foder kan innebära att det uppstår en påverkan på miljön eller människors hälsa och ska därför undvikas.

Täckning av gödsel (villkor 3)

För att minimera avgången av ammoniak till luft bedöms att gödsel ska täckas på något sätt. I och med att bolaget i dagsläget inte har tak på gödselplattorna bedöms det som skäligt att medge att bolaget ska ha ordnat med tät täckning först tre år efter att tillståndet tagits i anspråk. Se vidare under ”val av plats” för närmare motivering.

Markkartering och växtnäringsbalans (villkor 4-5)

För att minska risken för vattenförorening och minska belastningen av växtnäringsämnen anser Miljöprövningsdelegationen att gödselspridning ska anpassas efter spridningsarealernas jordartsförhållanden samt att spridning bör ske på sådant sätt att växtmaterial och mark kan utnyttja stallgödselns växtnäringsinnehåll på bästa sätt. En växtnäringsbalans visar hur mycket förluster av kväve, fosfor och kalium som verksamheten ger upphov till. Eftersom förhållandena i verksamheten förändras över tid och för att minimera förlusterna

2018-10-19

551-766-2018

anser Miljöprövningsdelegationen att växtnärbalansen bör aktualiseras inom tre års intervall.

Spridning av gödsel (villkor 6-7)

Vid gödselspridning finns risk för vattenförorening, ammoniakavgång och luktolägenhet. För att minimera ammoniakavgång och luktproblem som uppstår i samband med spridning, bör gödseln, utom vid spridning i växande gröda, brukas ned så snabbt som möjligt. Miljöprövningsdelegationen bedömer att nedbrukning inom 12 timmar är rimligt. Faktorer som väder, vind, spridningsteknik samt snabb nedbrukning av gödseln påverkar ammoniakavgången samt lukt.

Skyddsavstånd (villkor 8-9)

Villkoret syftar till att undvika påverkan på vattenkvaliteten i närliggande vattentäkter samt vattendrag.

Spridningsavtal (villkor 10)

I Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2004:62) om miljöhänsyn i jordbruket vad avser växtnäring finns i 8 § generella bestämmelser om att spridningsarealen får högst motsvara i genomsnitt 22 kg totalfosfor per hektar och år under en femårsperiod.

Information (villkor 11)

Det är viktigt att tillsynsmyndigheten får information om förändringar i gödselhantering för att möjliggöra tillsynsmyndighetens kontroll av exempelvis spridningsareal.

Utsläpp till luft (villkor 12)

För att nå de regionala miljömålen ”Ingen övergödning” och ”Bara naturlig försurning” är det viktigt att utsläppen av ammoniak minskar. I den planerade verksamheten finns risk för ammoniakavgång från bland annat gödseln i stallen. Genom att använda bästa möjliga teknik kan ammoniakavgången begränsas. Bolaget ska därför villkoras att stallarna ska skötas så att ammoniakavgång förebyggs och begränsas.

Tvättvatten etc (villkor 13)

Vatten som innehåller näringsämnen eller föroreningar kan ha en påverkan på yt- och grundvatten om det släpps ut i omgivningen. Sådant vatten ska därför samlas upp och lagras till dess lämpliga spridningsförhållanden råder.

Journalföring (villkor 14)

Journalföring syftar bland annat till att sökande ska kunna visa upp för tillsynsmyndigheten att spridning av gödsel sker på miljömässigt korrekt sätt.

Kemikalier (villkor 14)

Det är viktigt att förvaring, lagring och hantering av kemiska produkter och farligt avfall sker på ett betryggande sätt och i övrigt så att eventuellt spill och läckage kan samlas upp och omhändertas på ett miljömässigt lämpligt sätt. Riskanalys kan

2018-10-19

551-766-2018

användas för att avgöra om det inte är rimligt med invallning för en specifik produkt eller avfall.

Buller (villkor 15)

Buller från verksamheten kan medföra störningar för boende i närheten. Villkoret syftar till att säkerställa att störningar i form av buller från verksamheten begränsas till en acceptabel nivå.

Upphörande av verksamhet (villkor 16)

Villkoret syftar till att säkerställa att verksamheten i det fall den avslutas inte kvarlämnar avfall eller föroreningar.

Delegationer

Miljöprövningsdelegationen får med stöd av 19 kap. 5 § första stycket 9 och 22 kap. 25 § tredje stycket miljöbalken överlåta åt tillsynsmyndigheten att fastställa villkor av mindre betydelse. När det gäller åtgärder för att begränsa luktstörning vid närliggande bostäder orsakade av verksamheten går det inte att med säkerhet förutsäga hur störande lukten kommer att bli. Därför måste tillsynsmyndigheten i en uppkommen situation bedöma och ges befogenhet att föreskriva om skyddsåtgärder som kan behöva vidtas utöver vad som följer av villkoren i detta tillstånd. Mot bakgrund av ovanstående, och då villkoren kan anses vara av mindre betydelse, delegerar Miljöprövningsdelegationen till tillsynsmyndigheten att fastställa villkor inom dessa områden.

Sammanfattande bedömning

Miljöprövningsdelegationen anser sammanfattningsvis att, om föreskrivna villkor iaktas, verksamheten går att förena med de allmänna hänsynsreglerna och målen i miljöbalken och med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurserna samt med den för området gällande kommunala översiktsplanen. Tillstånd kan därför lämnas till verksamheten.

Information

Detta tillstånd befriar inte bolaget från skyldigheten att iaktta vad som gäller enligt andra bestämmelser för den anläggning eller verksamhet som tillståndet avser.

2018-10-19

551-766-2018

Hur man överklagar

Den som vill överklaga beslutet ska skriva till Länsstyrelsen i Örebro län. Ange vilket beslut som överklagas, till exempel genom att ange beslutets diarienummer. Skriv också vilken ändring i beslutet som begärs och varför det ska ändras.

Skrivelsen ska ha kommit in till Länsstyrelsen **senast den 23 november 2018**, annars kan överklagandet inte prövas.

Länsstyrelsen skickar överklagandet vidare till Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt för prövning. Ytterligare upplysningar lämnas av Länsstyrelsen.

Detta beslut har fattats av Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen i Örebro län. I beslutet har deltagit Björn Pettersson, ordförande och Jonas Georgsson, miljösakkunnig. Ärendet har beretts av Eva-Marie Jansson, miljöhandläggare.

Så här hanterar vi dina personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa hittar du på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Kopia:

Sydnärkes miljönämnd; miljo@sydnarkemiljo.se
Naturvårdsverket; registrator@naturvardsverket.se
Havs- och vattenmyndigheten; havochvatten@havochvatten.se
Jordbruksverket; jordbruksverket@jordbruksverket.se
Aktförvarare; Lekebergs kommun 716 81 Fjugesta